

01.02.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**01 Şubat 2024
Perşembe**

01.02.24

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

01 Şubat 2024 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıf ve Kamu Yararına Çalışan Derneklere Ait Yükseköğrenim Yurtlarında Barınan Öğrencilere Yapılacak Beslenme ve Barınma Yardımına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
- Engelli Bireylere Yönelik Sınav Uygulamalarında ve Engelli Kontenjanında Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2024/4)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2024/6)

YARGI BÖLÜMÜ

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 9. Hukuk Dairesine Ait Karar

"Aynı marka, aynı gramaj ürünün marketlerde fiyat farkı yüzde 32"

TZOB, temel tüketim maddeleri arasında seçilen 6 ürünün aynı marka ve miktarlarının 6 farklı marketteki fiyatlarına yönelik çalışma yaptı. Fiyat farkları yüzde 32'ye kadar çıktı

Yüksek maliyetle yapılan tarımsal üretim bir taraftan tarım ürünlerinde fiyat artışına neden olurken diğer taraftan artan enflasyonla tüketicinin alım gücünü azaltıyor.

Ekonomik şartlar nedeniyle ürün fiyatlarının marketlerde çok sık değişmesinden yola çıkarak bir saha çalışması yapan Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB), Ankara'da halkın temel tüketim maddeleri arasından seçilen 6 ürünün aynı marka ve miktarlarının 6 farklı marketteki fiyatlarına yönelik çalışma yaptı.

Yapılan çalışma sonucunda ürünlerin belirli markalar tarafından paketlenmiş fiyatı marketten markete oldukça değişkenlik gösterdiği görüldü.

Konuyla ilgili yazılı açıklama yapan TZOB Başkanı Şemsi Bayraktar, "Maliyetler sebep gösterilerek aynı ürün yan yana iki markette farklı fiyata satıldığı gibi aynı marketin farklı şubelerinde bile farklı fiyatlara satılıyor. Aynı markanın aynı gramajda farklı marketlerdeki fiyatları değerlendirildiğinde sütün yüzde 32, beyaz peynirin yüzde 27, zeytinyağının yüzde 24,7, kuru fasulyenin yüzde 18,4, şekerin yüzde 17,9, kırmızı mercimeğin yüzde 17,2 oranlarda değişimleri olduğu görülüyor" dedi.

TZOB, ürün bazında şu detayları da paylaşıyor:

1 litre sütün paketlenmiş X markasının fiyatı, F markette 29 buçuk lira iken, B markette 29 lira 90 kuruş, D ve E markette 29 lira 95 kuruş, A markette ise 37 lira 5 kuruş, C markette 38 lira 95 kuruştur. Sütün aynı markanın farklı marketlerdeki fiyatı, yüzde 32 oranına kadar değişiyor.

900 gram beyaz peynirin paketlenmiş X markasının fiyatı, E ve F markette 125 lira 90 kuruş iken, D markette 125 lira 95 kuruş, C markette ise 159 lira 95 kuruştur.

Peynirde aynı markanın farklı marketlerdeki fiyatı, yüzde 27 orana kadar değişebiliyor.

1 litre zeytinyağının paketlenmiş X markasının fiyatı, F markette 319 lira 90 kuruş iken, B markette 329 lira 90 kuruş, C markette 394 lira 90 kuruş, A markette ise 398 lira 90 kuruştur. Zeytinyağının aynı markanın farklı marketlerdeki fiyatı, yüzde 24,7 oranına kadar değişiyor.

1 kilogram Dermason çeşidi kuru fasulyenin paketlenmiş X markasının fiyatı, E markette 75 lira 90 kuruş iken, D markette 79 lira 90 kuruş ve A markette 89 lira 90 kuruştur. Kuru fasulyede aynı markanın farklı marketlerdeki fiyatı, yüzde 18,4 oranına kadar değişiyor.

1 kilogram toz şekerin paketlenmiş X markasının fiyatı, D markette 27 lira 90 kuruş iken, B ve F markette 29 lira 90 kuruş, C markette ise 32 lira 90 kuruştur. Şekerin aynı markanın farklı marketlerdeki fiyatı, yüzde 17,9 oranına kadar değişiyor.

1 kilogram kırmızı mercimeğin paketlenmiş X markasının fiyatı, A markette 40 lira iken, D markette 45 lira 90 kuruşa, E markette 46 lira 90 kuruştur. Kırmızı mercimeğin aynı markanın farklı marketlerdeki fiyatı, yüzde 17,2 oranına kadar değişiyor.

Bayraktar, şunları söyledi: "Son yıllarda artan üretim maliyetleriyle gerçekleştirilen üretimde zaman zaman beklediği geliri elde edemeyen üreticilerimiz üretmekten kaçınırken, tarımsal ürünlerin marketlerde birbirinden farklı yüksek fiyatlara satılması kabul edilir değildir. Normal fiyatların bile tüketicilerimizi zorladığını düşündüğümüzde, 6 üründe yapılan çalışmada sadece sütte marketler arası fiyat farkının yüzde 32 oranında olması uygulanan yüksek fiyatların göstergesidir. Yaşanan yüksek fiyat farkının önüne geçmek amacıyla tavan fiyat uygulaması bir an önce hayata geçirilmelidir. Yüksek fiyat konusunda yapılan denetimlerin sayısı artırılmalı, halkımızda karşılaştıkları yüksek fiyatları gerekli mercilere şikâyet etmelidir."

Tereyağı ulaşılmaz olmuştı: Bakanlık şimdi de margarini hedefe koydu

Türkiye’de dar gelirli vatandaşlar için beslenmenin önemli bir parçası olan tereyağı, artan fiyatlarla birlikte giderek ulaşılmaz bir lüks haline geldi. Bu durumda, birçok aile daha uygun maliyetli bir alternatif olarak margarini tercih etmekteydi. Ancak, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın son hamlesi ile şimdi de margarinler hedef tahtasında.

Türkiye’de artan tereyağı fiyatlarıyla mücadele eden dar gelirli vatandaşlar için ekonomik bir alternatif olan margarin, şimdi de Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yeni yasağıyla karşı karşıya. "Tereyağı keyfi" ve "tereyağı lezzeti" gibi ifadelerin margarin etiketlerinde yasaklanması, tüketici seçeneklerini sınırlayarak beslenme alışkanlıklarını etkileyebilir. Bu yasak, dünya genelinde serbestken Türkiye’de uygulanacak olmasıyla dikkat çekiyor.

"TEREYAĞI KEYFİ" ARTIK MARGARİNLERDE YASAK

Bakanlık, margarinlerin üzerinde yer alan “tereyağı keyfi”, “tereyağı lezzeti” gibi ifadelerin tüketicileri yanılttığı gerekçesiyle bu etiketlemelere yasak getirmeye hazırlanıyor. Bu karar, tüketici haklarını korumak adına atılmış bir adım gibi görünse de, aslında dar gelirli vatandaşların seçeneklerini kısıtlıyor.

Bu tür etiketlemeler, dünya çapında pek çok ülkede serbestken, Türkiye’de yasaklanıyor.

DAR GELİRLİ VATANDAŞLARIN SEÇENEĞİ KISITLANIYOR

Artan fiyatlar nedeniyle tereyağının zaten ulaşılmaz bir hale geldiği bir dönemde, margarinlere getirilen bu yasak, dar gelirli vatandaşların gıda seçeneklerini daha da kısıtlıyor. Tüketici hakları kapsamında atılan adım, aslında birçok ailenin temel besin maddelerine erişimini zorlaştırabilir.

ASO Başkanı Ardıç: Görünen, enflasyonun kendi kendine düşmesi bekleniyor

Bu yıl makroekonomideki en önemli konunun enflasyon olacağını vurgulayan ASO Başkanı Seyit Ardıç, enflasyonla mücadelede politika değişikliğinin sonuçları değiştirmedığını belirterek, “Şu anda görünen mevcut politika tercihimiz, enflasyonun kendi kendine düşeceği beklentisidir” yorumunu yaptı.

Hüseyin Gökçe / ANKARA

Ankara Sanayi Odası (ASO) yılın ilk Meclis toplantısında Ak Parti Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkan Adayı Turgut Altınok'u ağırladı. Toplantının açılış konuşmasını yapan ASO Başkanı Seyit Ardıç, 2023 yılındaki küresel risklerin 2024'te de devam etmesinin beklendiğini söyledi. Bu yıl küresel seçim takviminin ekonomik belirsizliği daha da artıracığını belirten Ardıç, “Ekonomik veriler resesyon fiyatlamalarını bir miktar azaltsa da ekonomide yavaşlamanın devam etmesi bekleniyor” dedi.

Tedarik zincirinin kırıldığı, navlun fiyatlarının arttığı bir dönemden geçildiğine işaret eden Seyit Ardıç, Kızıldeniz olayının güvenli tedarik hatlarının gerekliliğine işaret ettiğini kaydetti. “Hindistan-Ortadoğu-Avrupa Ekonomik Koridoru” projesinde İsrail-Filistin savaşı nedeniyle belirsizliğin arttığını vurgulayan Ardıç, “Çin'den gelen İpek yolu Rusya'dan geçmeyeceği için bu durumda Orta Asya, Azerbaycan, Ermenistan hattı ön plana çıkacaktır. Ülkemizin sahip olduğu 'yakın ülke' avantajı 'dost ülke'

avantajı ile desteklenirse yatırımlar açısından önemli kazanımlar elde edilecektir” diye konuştu.

“Enflasyonda politika değişse de sonuç aynı”

2024’ün Türkiye ekonomisi için kritik bir yıl olacağını savunan Ardıç, parasal sıkılığın devam etmesinin beklendiğini, makroekonomideki en önemli konunun ise enflasyon olacağını aktardı. Sürdürülebilir büyüme için düşük enflasyonun önemine işaret eden Ardıç, “2022 ve 2023 yıllarında enflasyon yüzde 64 seviyesinde gerçekleşti. Mevcut durumda enflasyonla mücadelede politika değişikliğinin sonuçları farklı görünmüyor. Şu anda görünen mevcut politika tercihimiz, enflasyonun kendi kendine düşeceği beklentisidir” yorumunu yaptı.

Özellikle para politikasının kontrollü, göreceli olarak maliye politikasının gevşek tutulduğu bir politika tercihinde enflasyonla mücadelenin zorlaşacağına dikkat çeken Ardıç, “Asgari ücrete gelen zam, artan vergi ve akaryakıt fiyatları yılın ilk yarısında enflasyonun seyrini olumsuz etkileyecek, yılsonu hedefi olan yüzde 40’ın altına indirmek zorlaşacaktır. Tüketici fiyatları içindeki ataleti kırmak mevcut durumda mümkün gözüküyor. Seçim ekonomisi ile artacak kamu harcamaları ile enflasyonist bir ortamın devam etmesi olası gözüküyor” değerlendirmesinde bulundu.

OVP ve Merkez Bankası’nın son enflasyon raporunun, düşüş süreci için yılın ikinci yarısını işaret ettiğini belirten Seyit Ardıç, “Yani iş dünyası, yılın ilk 6 ayında yüksek enflasyon koşullarında faaliyet göstermeye devam edecek. Yılın ikinci yarısında enflasyonun düşmeye başlamasıyla yatırım ikliminin iyileşeceğini umut ediyoruz” dedi.

Sanayi üretiminde 4 aydır daralma yaşandığını kaydeden Ardıç, bunda sıkılaştırma politikası yanı sıra ana ihracat pazarlarındaki durgunluğun etkili olduğunu aktardı.

Altınok: “OSB sayısı yetersiz, artırılmalı”

Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı ve hâlen Keçiören Belediye başkanlığını yürüten Turgut Altınok, Ankara’daki mevcut 13 OSB’nin yetersiz olduğunu belirterek, bunların sayısının artırılması gerektiğini söyledi. Üretimin işçiler olmadan gerçekleştirilemeyeceğini kaydeden Altınok, ulaşım dahil işçilerin hayat standartlarını rahatlatacaklarını anlattı. Seçilmesi halinde belediyenin sanayicinin, tüccarın yanında olacağını bildiren Turgut Altınok, gerek altyapı gerekse üstyapı konularında talep edilen destekleri sağlayacaklarını vurguladı. Altınok, Temelli sanayi havzası bölgesinde inşası tamamlanmış fakat altyapısı hazır olmayan 30 bin konuta yönelik altyapıyı da tamamlayacaklarını belirtti.

“Enflasyon düzeltmesi varlık vergisi gibi”

Enflasyon muhasebesinin uygulama yöntemi itibarıyla bilançoların aktif kalemleri üzerinden alınan bir varlık vergisi gibi değerlendirildiğini söyleyen ASO Başkanı Seyit Ardıç, şirketlerin önümüzdeki yıllarda buna hazırlıklı olması gerektiğini bildirdi.

Şimşek: Kötümser olmak için hiç bir sebep yok ama...

Enflasyonla mücadele programı için “geçici bir heves değildir” diyen Bakan Şimşek, sanayicilere seslendi: Kötümserlik için sebep yok; mucize istiyorsanız o da bende yok...

MERVE YİĞİTCAN - İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) yılın ilk meclis toplantısında Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'i konuk etti. Bakan Şimşek, burada sanayicilere yaptığı sunumda enflasyonla mücadeleden, fiyat istikrarının sağlanmasına; cari açığın düşürülmesinden sanayiciye sağlanan desteklere kadar geniş bir yelpazede sunum gerçekleştirdi. Küresel piyasalara ilişkin görünümü ve beklentileri paylaşan Şimşek, “Dünyada korumacılık politikaları yeni normal oldu. Yeni değil ama küresel finans krizinden sonra yoğunlaştı. Sadece mal ticaretinde değil, yatırım ve hizmetlerde de korumacılık yeni normale döndü. Dost ülkelerden tedarik bu dönemde önemli bir trende döndü.

Jeopolitik olarak uzak ülkelerden tedarik azalıyor, jeopolitik olarak ‘aynı kulübün’ ülkelerinden tedarik güçlü şekilde artıyor. Emtia fiyatı 2023’te gevşedi. Bu seneye ilişkin farklı beklentiler var, ancak kalıcı güçlü bir şok beklenmiyor” dedi. “Bu küresel arka planla, fiilen uygulamasına haziran başında başladığımız bir program (OVP) var. İlk gün dedim ki, bu program uluslararası normlara uygun olacak. Tekrarı yeniden keşfetmeyeceğiz. Öngörülebilirlik için kurala dayalı olacak, hesap verilebilirlikte de şeffaf” dedi. Programın bazı temel hedefleri olduğunu, ana hedefin ise fiyat istikrarı olduğunu altını çizen Şimşek, “O olmadığı zaman öngörülebilirlikten, makro finansal

istikrardan bahsedemeyiz. Finansal istikrar bu programın önceliğidir, temelidir. Yoksa arzuladığınız şekilde nitelikli, sürdürülebilir sanayi olmaz. Bu olmazsa sadece illüzyon olur, geçici dönemsel kazanımlar olur. Kalıcı, sürdürülebilir yüksek büyümenin bir ön koşulu var, o da fiyat istikrarı... Bu tanım yeni değil... Enflasyonun kalıcı şekilde düşük tek haneye inmesi gerekiyor” ifadelerini kullandı.

Vatandaşın altın ithalatı yenilir, içilir gibi değil

Makro finansal istikrar için öngörülebilirliğin gerekliliğine değinen Bakan Şimşek, bunun için de fiyat istikrarının çok önemli olduğunu vurgulayarak, kaynakların spekülatif alanlar yerine, nitelikli sanayiye, verimli alanlara kanallanması gerektiğine dikkat çekti. Bu noktada geçen yıl gerçekleşen altın ithalatına atıfta bulunan Bakan Şimşek, “Geçen yıl sadece vatandaşın talebi nedeniyle 29,9 milyar dolar altın ithal edildi. Bu yenilir içilir değil. Burada kaynakların etkin kullanımı değil, enflasyona karşı bir koruma amacı olarak görülmüştür” dedi.

Programın siyasi sahipliği var

“Daha adil gelir dağılımı için de fiyat istikrarı olmazsa olmazdır” diyen Bakan Şimşek, “Dezenflasyon programının çerçevesi basit. Tekerleği yeniden keşfetmek gibi bir çabamız yok. Uluslararası normlar nasılsa öyle. ABD nasıl düşürüyorsa, AB nasıl düşürüyorsa biz de öyle yapacağız” dedi. ‘Aynı anda enflasyonla mücadele ve büyüme olur mu’ tartışmalarına da atıfta bulunan Bakan Şimşek, “Büyümeyle enflasyon arasındaki gerilimden bahsedildi. Böyle bir gerilim yok. Bu gerilim olsa da kısa vadelidir, konjonktürel, kalıcı bir gerilim yoktur. Sürdürülebilir yüksek büyüme için enflasyonun düşmesi lazım. İstikrarsız ve niteliksiz büyüme enflasyonun yüksek olduğu dönemdedir” diye konuştu. Programı desteklemek açısından sıkışmaya gidildiğini anlatan Bakan Şimşek, “Önümüzdeki dönemde seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırmayı destekleyici maliye ve gelirler politikası olacak. Türkiye’nin de enflasyonun yerçekimi gücüne karşı mücadele etmeyeceğine inanıyorum. Düşecektir. Tek şart program sabır ve kararlılıkla uygulanacak. Siyasi sahipliği var bu programın, geçici bir heves değil” ifadelerini kullandı.

Sanayiciler Mehmet Şimşek’e taleplerini iletti

* Gerçek anlamıyla bir sanayi politikasını finanse edebilecek kapasiteye sahip yeni nesil bir kalkınma bankasının kurulması.

* Yıllar içinde çok sayıda düzenleme ile giderek karmaşık hale gelen vergi mevzuatının sadeleştirilmesi.

* KDV mevzuatının tümüyle yeniden ele alınarak sanayiye ve üretime yük getirmeyecek bir şekilde dönüştürülmesi.

* ‘Sanayici vergisi’ haline dönüşen birikmiş KDV alacaklarının başta Türk Eximbank kredileri olmak üzere kamuya dönük işlemlerde teminat olarak gösterilebilmesi.

- * Şirketlerin her konuda geçmiş performanslarını ortaya koyan bir vergi sistemi oluşturulmalı. Bu sistem, teşvikten vergisel aflara, vizeden finansmana kadar şirketlere sağlanacak ilave faydalar için temel referans kaynağı olarak kullanılmalı.
- * Sağlıklı bir işgücü planlaması hayata geçirilmeli.
- * Yatırım teşvik sistemimizde ciddi bir reform yapılması gerekli. Her sektörün kendi eksikliklerine, fırsatlarına ve ihtiyaçlarına göre esnek modeller oluşturulmalı.
- * Eximbank kredileri limit, vade, teminat başlıkları açısından gözden geçirilmeli.
- * İhracatçı dövizlerinin yüzde 40'ının bozdurulması zorunluluğu, kademeli bir şekilde azaltılarak makul bir süre içerisinde sıfırlanması.
- * Ücret gelirlerine ilişkin vergi dilimlerinde özellikle ilk iki dilimin üst sınırlarının daha yüksek oranlarda artırılması.

Erdal Bahçivan: Sanayiciler olarak illüzyonun sonuna geldik

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, ekonomik görünüme ilişkin olarak 2023'ün son ayı itibarıyla İSO Türkiye İmalat PMI'nın 6 aydır kesintisiz daralma bölgesinde seyrettiğine dikkat çekerek, verinin talepte zayıflığa işaret ettiğini, önümüzdeki aylar için güçlü bir iyimserlik de sunmadığını dile getirdi. İç talepteki yavaşlamanın henüz enflasyon hedefleri bakımından istenilen ölçülerde olmasa da bu yıl büyümenin yüzde 4'lük OVP hedefinin altında kalacağına dönük yaygın bir beklentinin hakim olduğunu belirten Bahçivan, "2024 yılının ilk aylarında, asgari ücret zammı ve vergi ayarlamalarının etkisiyle aylık enflasyonun seyrinde yeniden bir bozulma göreceğiz ve muhtemelen yıllık enflasyon yıl ortalarına doğru yüzde 70'ler düzeyinde yeni bir zirve yapacak.

Yani asıl sınavın yılın ikinci yarısında başlayacağı açık" diye konuştu. Makro ekonomik istikrar için, ekonomi politikalarında yaşanan son değişimin tarihsel önemde olduğunu vurgulayan Bahçivan, "Zira iktisat biliminin gerçekleriyle uyumlu bir teşhis ve bu teşhise yönelik bir tedavi dönemi yaşıyoruz. Hepimizin bildiği gibi geçtiğimiz yılın ortalarına kadar ekonomi politikalarında rasyonellikten uzaklaşan bir doğrultu izledik. Büyümenin niteliğini ikinci plana koyan ve yüksek büyüme oranlarının neredeyse tek hedef haline geldiği bir süreçti bu. Bunun kaçınılmaz sonucu ise fiyat istikrarının kaybedilmesi, finansal istikrarının bozulması ve dolayısıyla güven ortamının zedelenmesi oldu. Ekonomimizi yeniden rasyonel bir çizgiye taşıma yönündeki çabaların sonuç vermesi şüphesiz zaman alacaktır" ifadelerini kullandı. Sanayinin, pandemi sonrasındaki süreci olumsuz geçirmediğini, birikmiş ve yüksek talebin, özellikle ihracat pazarları kanalıyla sanayiye olumlu yansıdığını kaydeden Bahçivan, "Ancak enflasyonun kalıcı olarak devam etmesinin üretim hayatına asla huzur getirmeyeceğini de hep birlikte gördük. Enflasyonist ortamlarda rakamların yarattığı illüzyon bir süre sonra ortadan kalkıyor ve olumsuzlukları görmeye başlıyorsunuz.

Sanayiciler olarak illüzyonun sonuna geldik. Sözü ettiğim illüzyonun bir tarafında artan cirolar varsa, diğer tarafında da sanayicinin hammaddeden işgücüne kadar artan maliyetlerinin bulunduğunu unutmayalım. Bugün maliyetleri artıran bu faktörlerin, dünya pazarlarında birçok sektörümüzün rekabet gücünü, ihracat potansiyelini zayıflattığını görüyoruz. Nitekim öncü ihracatçı sektörlerimizden ana metal, tekstil ürünleri ve giyim eşyalarında belirgin düşüşler dikkat çekiyor.”

Yapısal dönüşüme kaynak ayırmamız lazım

Konuşmasında mali disiplinin de önemine değinen Bakan Şimşek, “Bütçe açıklarının önümüzdeki dönemde makul düzeyde tutulması lazım. Dezenflasyonu desteklemek için bütçe açığını sınırlamaya devam edeceğiz. Ancak burada aralık ayı rakamlarına bakıp, büyük bir harcama var diyemeyiz, yok. Deprem hariç geçen sene bütçe açığı yüzde 1,2’dir. Gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 5,5’ti. Deprem geçici şoktur. Dolayısıyla şu aşamada bir kaygıya gerek yok. Bütçedeki bozulmayı tedavi edecek tedbirleri kararlılıkla aldık. Bizim yapısal dönüşüme kaynak ayırmamız lazım. Dijital dönüşüm, yeşil dönüşüm demek kolay. Kaynak ayırmazsanız, başarmak zor... O nedenle mali disiplin önemli” dedi. Daha düşük risk primi ve daha yüksek kredi notlarına kavuşmanın da ön koşulunun mali disiplin olduğunu dile getiren Bakan Şimşek, “Kural basit. Dedik ki para politikası mali politika ve gelirler politikası ahenkli olacak. Para politikasında rasyonelleşme, normalleşme gelecek. Para politikasında rasyonelleşme ‘gelecek enflasyonu’ çıpalayacak düzeyde olacak, geçmiş enflasyonu değil. Ocak ayı enflasyon rakamı açıklanacak, o son 12 ayın enflasyonu, gelecek 12 ayın değil. Bizim para politikasının odağı da gelecek 12 ayın enflasyonunun bugünden çıpalanmasıyla ilgilidir” diye konuştu.

Mali politikada iki kural olduğunu, bunları da yüzde 3’ün altında bütçe açığı (deprem hariç) ile yüzde 49’un altında toplam borcun milli gelire oranı olarak sıralayan Bakan Şimşek, “Bunları nasıl başaracağız? Harcamaları kısacağız, verginin tabanını genişleteceğiz. Verginin hakkıyla alınmadığı alanlarda çaba göstereceğiz. Bununla alakalı düzenleme gerektiren durumlar da var, gerektirmeyen durumlar da” dedi.

5 yapısal reform alanı...

Şimşek, “Cari açık ile tüketici kredileri arasında yakın bir ilişki var. İthalat ile de çok yakın korelasyon var. Altın ithalatının normalleşeceğini düşünüyoruz. Cari açık o zaman makul düzeye inecek. Sırtımızı doğal kaynaklara dayamadık hiçbir zaman” diye konuştu. Dengelenmenin önemine dikkat çeken Bakan Şimşek, iç taleple büyümenin zamanla tıklandığını, enflasyon ve cari açık konularında sorun yarattığını dile getirdi. Bunun da daha dengeli bir kompozisyona evrilmesi gerektiğini söyleyen Bakan Şimşek, büyümenin son yıllarda iç talepten karşılandığını, net ihracatın katkısının ise eksi olduğunu kaydetti. Konuşmasında yapılması gereken yapısal reformlardan da bahseden Şimşek, bunları beşeri sermayenin iyileştirilmesi, yatırım ortamının iyileştirilmesi, sermaye piyasalarının derinleştirilmesi, kamu maliyesi ile yeşil ve dijital dönüşüm olarak sıraladı.

KKM dezenflasyonla mücadeleyi zorlaştırıyor

OVP'nin sonuç vermeye başladığını kaydeden Bakan Şimşek, Türkiye'nin düşen risk priminin bunun bir göstergesi olduğunu söylerken, kur oynaklığının da şu anda nispeten istikrarlı ülkelerle benzer şekilde gittiğini bunun da önemli bir gösterge olduğunu kaydetti.

OVP'de diğer hedefin KKM'den çıkış olduğunu vurgulayan Bakan Şimşek, KKM'nin dezenflasyonla mücadeleyi zorlaştırdığını, parasal aktarım mekanizmasını bozduğunu, yanı sıra kamu üzerinde de bir yük olduğunu belirtti. "Buradan çıkış bizim hedefimizdir" diyen Bakan Şimşek, "Ama piyasaları bozmadan, sabırla ve zamanla KKM'den çıkacağız. Çıkış da başladı. Ağustos'a göre ciddi düşüş var, reel düşüş daha da yüksek ve devam ediyor" ifadelerini kullandı.

Portföy girişi verilere yansdı

'Portföy girişi yok' eleştirilerine de değinen Bakan Şimşek, "2023'ün Ocak-Mayıs dönemine göre ciddi kaynak girişi var. Olmasa Türkiye bu kadar yüksek cari açığı nasıl finansa edecek, rezervi nasıl biriktirecek. Ocak-mayıs döneminde bankalar ödediği 100 dolara karşılık, 94 dolar bulabiliyordu. Şimdi bu 151 dolara çıktı. Demek ki kaynak girişi var. Reel sektör o dönem 100 dolar öderken, 74 dolar buluyordu. Şimdi 119 dolar buluyor. Önümüzdeki dönemde kaynağa erişim sorunu da azalacak. Ekonomide dengelenme başladı. Dış talebin negatif etkisi azalıyor, iç talep hafifliyor. Cari açık da aşağı yönlü trendle daha da inecek" dedi. Enflasyon beklentilerindeki iyileşmeye de dikkat çeken Bakan Şimşek, "Beklenti bizim hedefimizden yüksek ama enflasyon düştükçe o da hedefimize yakınsanacak" diye konuştu.

Katma değer zincirinde Türkiye'nin arzu edilen yerde olmadığını altını çizen Bakan Şimşek, şöyle devam etti: "Aslında 2000-2010'da yükselişe geçmiştik. Verimlilik artmış, daha güçlenmiştik ama sonra durmuşuz. Hangi dönem? Nominal bazda Çin Yuanı'na karşı, Asya para birimlerine karşı ciddi şekilde TL'nin hem reel hem nominal düşük olduğu dönemde. Bunu ben söylemiyorum, bu Harvard'ın bir çalışması. Ama Türkiye katma değerde çıkışını devam ettirmeli. Biz ne gerekiyorsa yapacağız."

Konuşmasının sonunda kötümser olmamak gerektiğini vurgulayan Bakan Şimşek, sanayicilere hitaben "Kötümser olmak için hiç sebep yok, ama mucize istiyorsanız o da bende yok" ifadelerini kullanarak sunumunu tamamladı. Sunumun ardından, basına kapalı gerçekleşen oturumda Bakan Şimşek, sanayicilerin görüş ve önerilerini dinledi.

Dış ticaret açığı 2023'te geriledi

İhracat aralık ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,4 artışla 23 milyar dolar, ithalat yüzde 11 azalarak 29,4 milyar dolar olarak gerçekleşti. Böylelikle dış ticaret açığı, yıllık yüzde 37,8 azalarak 6,39 milyar dolar oldu. 2023 yılında ise, dış ticaret açığı yüzde 3,2 azalarak 109,54 milyar dolardan, 105,997 milyar dolara geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2023 yılı Aralık ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,4 artarak 23 milyar dolar, ithalat yüzde 11 azalarak 29 milyar 39 milyon dolar olarak gerçekleşti.

TÜİK'ten yapılan açıklamaya göre, aralık ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 37,8 azalarak 9 milyar 713 milyon dolardan, 6 milyar 39 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Aralık ayında yüzde 70,2 iken, 2023 Aralık ayında yüzde 79,2'ye yükseldi.

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2023 yılı Ocak-Aralık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,6 artarak 255 milyar 777 milyon dolar, ithalat yüzde 0,5 azalarak 361 milyar 774 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Aralık döneminde dış ticaret açığı yüzde 3,2 azalarak 109 milyar 541 milyon dolardan, 105 milyar 997 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Ocak-Aralık döneminde yüzde 69,9 iken, 2023 yılının aynı döneminde yüzde 70,7'ye yükseldi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, 2023 Aralık ayında yüzde 1,7 azalarak 21 milyar 400 milyon dolardan, 21 milyar 41 milyon dolara geriledi.

Aralık ayında enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ithalat yüzde 4,2 azalarak 21 milyar 704 milyon dolardan, 20 milyar 799 milyon dolara geriledi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret fazlası Aralık ayında 242 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi yüzde 2,9 azalarak 41 milyar 840 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 101,2 oldu.

İmalat sanayinin toplam ihracattaki payı yüzde 92,9

Ekonomik faaliyetlere göre ihracatta, 2023 Aralık ayında imalat sanayinin payı yüzde 92,9, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı yüzde 5,1, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı yüzde 1,5 oldu.

Ocak-Aralık döneminde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat sanayinin payı yüzde 94,2, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı yüzde 3,8, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı yüzde 1,5 oldu.

Ara mallarının toplam ithalattaki payı yüzde 68,3

Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2023 Aralık ayında ara mallarının payı yüzde 68,3, sermaye mallarının payı yüzde 17,0 ve tüketim mallarının payı yüzde 14,7 oldu.

İthalatta, 2023 Ocak-Aralık döneminde ara mallarının payı yüzde 72,2, sermaye mallarının payı yüzde 14,6 ve tüketim mallarının payı yüzde 13,2 oldu.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya

Aralık ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 1 milyar 679 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 314 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 254 milyon dolar ile Irak, 1 milyar 217 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 1 milyar 22 milyon dolar ile İtalya takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 28,2'sini oluşturdu.

Ocak-Aralık döneminde ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 21 milyar 92 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 14 milyar 826 milyon dolar ile ABD, 12 milyar 786 milyon dolar ile Irak, 12 milyar 468 milyon dolar ile Birleşik Krallık ve 12 milyar 381 milyon dolar İtalya ile takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 28,8'ini oluşturdu.

İthalatta ilk sırayı Rusya Federasyonu aldı

İthalatta Rusya Federasyonu ilk sırayı aldı. Aralık ayında Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat 4 milyar 209 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 3 milyar 270 milyon dolar ile Çin, 2 milyar 514 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 470 milyon dolar

ile İtalya, 1 milyar 330 milyon dolar ile ABD izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 44,1'ini oluşturdu.

Ocak-Aralık döneminde ithalatta ilk sırayı Rusya Federasyonu aldı. Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat 45 milyar 602 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 44 milyar 980 milyon dolar ile Çin, 28 milyar 684 milyon dolar ile Almanya, 19 milyar 902 milyon dolar ile İsviçre, 15 milyar 778 milyon dolar ile ABD izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 42,8'ini oluşturdu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat yüzde 2,4 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2023 Aralık ayında bir önceki aya göre ihracat yüzde 2,4, ithalat yüzde 0,2 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2023 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 3,3 artarken, ithalat yüzde 9,0 azaldı.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatındaki payı yüzde 4,6

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.4 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Aralık ayında ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı yüzde 92,9'dur. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzde 4,6'dır. Ocak-Aralık döneminde ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı yüzde 94,2'dir. Ocak-Aralık döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzde 3,8'dir.

Aralık ayında imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı yüzde 77,8'dir. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı yüzde 12,7'dir. Ocak-Aralık döneminde imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı yüzde 80,7'dir. Ocak-Aralık döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı yüzde 10,7'dir.

Özel ticaret sistemine göre ihracat Aralıkta 20,70 milyar dolar

Özel ticaret sistemine göre, 2023 yılı Aralık ayında, ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,4 azalarak 20 milyar 696 milyon dolar, ithalat yüzde 11,2 azalarak 27 milyar 318 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Aralık ayında dış ticaret açığı yüzde 33,6 azalarak 9 milyar 971 milyondan, 6 milyar 622 milyona geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Aralık ayında yüzde 67,6 iken, 2023 Aralık ayında yüzde 75,8'e yükseldi.

İhracat Ocak-Aralık döneminde 232,31 milyar dolar

Özel ticaret sistemine göre ihracat, 2023 yılı Ocak-Aralık döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,2 azalarak 232 milyar 310 milyon dolar, ithalat yüzde 0,9 azalarak 339 milyar 58 milyon dolar olarak gerçekleşti.

01.02.24

Ocak-Aralık döneminde dış ticaret açığı yüzde 0,2 azalarak 106 milyar 963 milyon dolardan, 106 milyar 748 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Ocak-Aralık döneminde yüzde 68,7 iken, 2023 yılının aynı döneminde yüzde 68,5'e geriledi.

CHP Genel Başkanı Özel'den TBMM'deki Can Atalay kararına "kek tarifi" tepkisi

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, Türkiye İşçi Partisinden (TİP) Hatay milletvekili seçilen Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşürülmesine ilişkin, "Çıkıp vanilyalı kek tarifi okutsalar Anayasa'ya daha uygun olurdu. Koskoca Meclis, milli iradenin tecelligahı kimlerin eline kalmış. Bekir Bozdağ'ın elinde dün yapılan iş, bir Anayasa katliamıdır. Akıl almaz bir şey" ifadelerini kullandı.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, Atatürkçü Düşünce Derneği Cem Eren Kültür Merkezi'nin açılışı ve Prof. Dr. Muammer Aksoy'u anma törenine gelişinde basın mensuplarının sorularını yanıtladı. Özel'e sorulanlar ve yanıtları şöyle:

"İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, sizin 'Eskişehir'de İYİ Parti'nin AK Parti ile tuhaf alışverişleri olduğunu' ima eden bir konuşma yaptığınızı söyledi. 'Eski Genel Başkanınız Kemal Kılıçdaroğlu'na sorun, Meral Akşener ve arkadaşlarına CHP, 1 liralık yardım yapmış mı?' dedi. Bununla ilgili ne söylemek istersiniz?

Özel: Çok şaşırdım bu konuşmaya. İki ihtimal var, ihtimallerden bir tanesi Sayın Genel Başkanımız ciddi şekilde yanıltılmış. İkincisi de Sayın Genel Başkan bizle kavga etmek istiyor. Ben, Sayın Genel Başkanla kavga etmeyeceğim. Bunun kimseye faydası yok

Eskişehir'deki konuşmasında, "İYİ Parti'den milletvekili seçilen kişinin AK Parti'ye katılmasını" eleştirdiğini belirten Özel, "Ben, 'saray, geçmişte birlikte olduklarımızı birtakım imkanlar yaratarak karşımıza çıkarıyor' derken, Eskişehir'deki AK Parti adayını kastettim. Benim ne Kemal Beye sorma ihtiyacım var ne bir başkasına. Meral Hanımın kişisel olarak da partisinin de bahsettiği konulardaki namusuna, dirayetine ben kefilim. Bu konuda hiçbir şey yok. Mesele benim açımdan bir yanlış anlaşılmanın düzeltilmesi boyutundadır" ifadelerini kullandı.

Can Atalay'ın milletvekilliği düşürüldü. Bununla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Özel: Yapılan iş tamamen Anayasa'ya aykırı, büyük bir gaflet, büyük bir hata var. Hatanın kendisi şu, Anayasa ne diyor 'Kesinleşen karar okutulursa...' Kesinleşen karar mı okutuldu? Okutulan karar Yargıtay'ın Anayasa Mahkemesi'ni yok sayan kararı. Anayasa Mahkemesi'ni yok sayan Yargıtay kararının okutulmasıyla milletvekilliği mi düşer?

"Ne yaptıklarını bilmiyorlar"

İyice şuurlarını kaybetmişler, ne yaptıklarını bilmiyorlar. Birinci derece mahkemesinin kesinleşen kararı okunsa düşer. Onu okutamıyor, çünkü kesinleşmedi, Anayasa Mahkemesi kararı bozdu. Anayasa Mahkemesi 'hak ihlali var' dedi. Kişiye yönelik bir karar olduğu için bozuldu.

"Çıkıp vanilyalı kek tarifi okutsalar Anayasa'ya daha uygun olurdu"

Yargılamayı durduracaksın, serbest bırakacaksın, gelecek milletvekilliğini yapacak. Ama artık o kadar kontrolsüz ve hukuk tanımaz olmuşlar ki Yargıtay'ın, Anayasa Mahkemesi kararını tanımayan birinci kademe mahkemesine 'doğru yaptın' dediği kararı okutarak milletvekilliği düşürüyorlar. Yani akıl almaz bir şekilde... Çıkıp vanilyalı kek tarifi okutsalar Anayasa'ya daha uygun olurdu. Koskoca Meclis, milli iradenin tecelligahı kimlerin eline kalmış. Bekir Bozdağ'ın elinde dün yapılan iş, bir Anayasa katliamıdır. Akıl almaz bir şey.

Atalay kararıyla ilgili gelecek süreçte bir eylem planınız var mı? sorusu üzerine

Özel, bir hazırlıklarının, gelecek hafta sonu miting yapmak gibi bir niyetlerinin olduğunu söyledi.

"Billboard meselesine şaşırdım"

İYİ Parti Genel Başkanı Akşener'in 'seçim kampanyası için hazırladıkları afişlerin billboard şirketiyle anlaşma yapmalarına rağmen CHP yönetimindeki İstanbul ve Ankara'da asılmadığı' yönündeki ifadelerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Özel: Billboard meselesini de duydum, şaşırdım. Sorup, öğreneceğim. Yapabileceğim bir şey varsa, benim çözmem gereken derhal gerekli müdahaleyi yaparım.

Mustafa Sarıg l' n Ordu Büyükşehir Belediyesi için aday gösterileceği söyleniyor. Bununla ilgili değerlendirmeniz nedir? sorusuna karşılık özel, bu konuda verilmiş bir kararın olmadığını kaydetti.

"Siyasi iddia koyması normal"

DEM Parti'den Başak Demirtaş'ın İstanbul Büyükşehir Belediyesi için aday olacağı konu uluyor. Böyle bir durum Ekrem İmamoğlu'nu etkiler mi?

Özel: Sayın Demirtaş, Türkiye Cumhuriyeti vatanda ıdır ve kanunlara göre tüm vatandaşların koyabileceği siyasi iddiaları koyması gayet normaldir. Sayın İmamoğlu, 2019 seçimlerinde İstanbul ittifakıyla seçilmiş ve onu se enleri memnun etmiş bir belediye ba kanıdır. Onun başarısı ya da başarısızlığını bir değerli hanımefendinin adaylığı üzerinden değerlendirmek nezaketsizlik olur.

İzmir'de açıklanan il e adaylarına tepkilerin sorulduğu özel, aday listelerinin, tarihin en az tepki alan listesi olduğunu ifade etti.

Ocak enflasyonu yüzde 8-10 arası beklenmeli

Alaattin AKTAŞ

01 Şubat 2024 Perşembe

Ocak ayına öyle bir zam furyasıyla başladık ki, daha ayın üçte biri sona erdiğinde gidişatın çok fena olacağının güçlü işaretleri alınır olmuştı. Bu işaretleri göz önünde bulundurarak 11 Ocak'taki yazımın başlığını "**Ocak ayı enflasyonunda çift hane endişesi**" diye atmıştım. Konuya ikinci kez 22 Ocak'ta değindim ve bu sefer ayın ikinci yarısında giderek hızlanan zamlardan dolayı enflasyondaki "**sarkan etkisi**" ile şubat ayında da yüksek bir oran geleceğine vurgu yaptım.

Artık ocak ayını tamamladık ve durum çok daha net olarak ortaya çıktı.

Daha önce dile getirdiğimden çok farklı bir görünüm yok. Ocak ayı enflasyonu çift haneyi zorlayacak. Yüzde 8'in altında bir oran hiç mi hiç mümkün görünmüyor. Makul sayılabilecek oran ise yüzde 8-10 arasında.

Enflasyonun düzeyini tayin eden en temel iki etken döviz kuru ve akaryakıt fiyatları. Bu iki etkende nasıl bir gerçekleşme oldu, bakalım...

Dolardaki aylık artış yüzde 3.4

Doların ocak ayı ortalaması 30 lira. Aralıktaki 29.02'lik ortalamaya göre yüzde 3.4'lük bir artış var.

Yüzde 3.4'lük artışın ay ortalamasını gösterdiğini özellikle vurgulamam gerek. Çünkü ay sonundaki kurlara göre alınan değişim enflasyon hesabında doğru bir gösterge olmaz.

Ocaktaki yüzde 3.4, geçen yılın ağustosundan bu yana geçen altı aylık dönemin en yüksek aylık artışı. Dolayısıyla bu oran hiç de küçümsenecek bir artış değil.

Bu arada muhtemel bir soruya peşin peşin yanıt verelim. Geçen yılın ağustos ayında dolar kuru yüzde 2 artarken TÜFE'deki artış yüzde 9.09'a ulaşmıştı.

Ağustostaki bu hızlı fiyat artışı, haziran ve temmuzdaki kur artışlarının sonucuydu. Dolar haziranda yüzde 17, temmuzda yüzde 15 artmış; ancak kurdaki haziran ayı artışı o ay fiyat artışını görece az etkilemiş ve fiyatlara yansıma birer aylık gecikmeyle temmuz ve ağustosta görülmüştü. Fiyat artışı temmuzda yüzde 9.49'a fırlamış, ağustosta ise biraz önce belirttiğim gibi yüzde 9.09'u bulmuştu. Oysa kur artışının adeta rekor kırdığı hazirandaki fiyat artışı yüzde 3.92 olmuştu.

Geçen yılki oranları da hatırlayalım...

Dolar, geçen yılın ocak ayında yüzde 0.6 artmıştı.

Geçen yıl ocaktaki TÜFE artışı ise yüzde 6.65 olmuştu.

Diğer bütün etkenler bir yana, dövizdeki bu artıştan kaynaklanacak etkenler bile bu yılki fiyat artışının geçen yıldan düşük olmayacağını kanıtı niteliğinde.

Akaryakıt zamları

Döviz için olduğu gibi akaryakıt için de aynı uyarıyı tekrar etmek gerek. Akaryakıtta da ay sonlarındaki fiyatı dikkate alarak "Aylık artış şu kadar oldu" demek doğru değil. O bir fikir verir tabii ki ama enflasyon hesabını gün ağırlıklı ay ortalamasına göre yapmak gerekir. Doğru hesaplama bu ve TÜİK de hesaplamayı bu yönüne göre yapıyor.

Fiyatlardaki değişime gelince...

Ocak ayında benzin yüzde 8.9, motorin yüzde 8.4, otogaz yüzde 6 zam gördü. Akaryakıt zamları suya atılan taş gibi...

TÜFE'yi, ağırlıklarından dolayı doğrudan etkiledikleri gibi hemen hemen tüm fiyatlar için girdi niteliğinde olduklarından dolayı olarak da etkiliyorlar.

Bu yüzden akaryakıtta gelen zamlar ocak ayında büyük bir etki yapacak. Hemen geçen yılın ocak ayına da göz atalım...

Geçen yıl ocakta benzine yüzde 8, motorine yüzde 3, otogaza yüzde 0.5 zam gelmişti.

Ulaştırma ve diğer hizmetler

İstanbul'da kent içi ulaşım ve Ankara'da taksi ücretlerine yüksek oranlı zam yapıldı.

Hizmetlerle ilgili diğer sektörler mi; söylemeye bile gerek yok! Kim ne tutturursa etiket koyuyor, zam yapıyor.

Öyle görünüyor ki ocak ayında en yüksek zammı da lokanta grubunda göreceğiz.

Ayrıca ÖTV artışından dolayı alkollü içecekler ve sigaraya da yüklü zamlar geldiğini unutmayalım.

İşte bütün bunları topladığımız zaman ocak ayı için yüzde 8'den az olmayacak, olamayacak bir fiyat artışı ortaya çıkıyor.

Dolar ve akaryakıttan şubata sarkan artışlar

Bugün henüz 1 Şubat ama enflasyonda şubat kaygısını yaşamaya çoktan başladık. Hani girişte altını ısrarla çizdim ya, döviz ve akaryakıtta ay ortalamasındaki fiyatlara bakmak gerekir, diye... İşte bu yöntemden dolayı ocak ayından şubata sarkan ciddi artışlar söz konusu.

Önce geçen yıl şubatta fiyatların yüzde 3.15 arttığını hatırlatalım.

Gelelim şimdi ocaktan sarkan yüklere...

* Dolar kuru ay sonuna kadar hiç değişmese bile ocak ayı ortalamasına göre artış şimdiden yüzde 1 düzeyinde. Şubattaki artış sıfır olmayacağına göre, artış çok daha artacak. Dolar, geçen yılın şubatında yalnızca yüzde 0.35 artmıştı. Dolayısıyla geçen yılki artışa şimdiden fark atılmış durumda.

* Benzine bugünden geçerli 95 kuruş zam geldi. Buna göre, bugünkü fiyat ay sonuna kadar sabit de kalsa benzin ocak ayına göre şimdiden yüzde 6 artmış durumda. Benzin geçen yılın şubat ayında yüzde 3.3 zam görmüştü.

* Motorinde ise geçen yıla kıyaslandığında çok vahim bir durum yaşıyoruz. Motorindeki zam oranı, şubatta fiyatlar hiç artmasa bile yüzde 5.5 düzeyinde. Geçen yıl şubatta değil fiyat artışı, motorin yüzde 6.4 ucuzlamıştı. Yüzde 6.4 ucuzluktan, yüzde 5.5 zamma; o da tabii ki şimdilik, bugünkü fiyat ay boyunca sabit kalırsa.

* Otogazda ise bu yılın şubatındaki zam şimdiden yüzde 1.7 düzeyinde. Ancak geçen yıl şubatta otogaz zammı yüzde 11.6 ile çok daha yüksekti.

Ekonominin kaptanı Şimşek'in gündeminde neler var?

Şeref OĞUZ

01 Şubat 2024 Perşembe

Hazine ve Maliye Bakanı **Mehmet Şimşek**'in gündeminde iki ana konu var. Hiç şüphesiz “asıl işi” para bulmak.

İkinci temel konu ise; **bütçe açığını yönetmek...**

Dün konuğu olduğu İstanbul Sanayi Odası Meclis toplantısında, hedefin bütçe açığını GSYH'nın yüzde 3'ü düzeyinde tutmak olduğunu söyledi. Tabii bir şok gelişme olan depreme ilişkin harcamalar hariç. Bu mali disiplin kendine gelen talepleri **uygun dille geri çevirmeyi gerektiriyor**. Kaldı ki Ankara'da, İstanbul'da iş dünyası katıldığı her toplantıda bunu açık açık söylüyor. “Benden para istemeyin” diyor.

Teşbihte hata olmaz; eline aldığı değnekle **kasaya uzananların elini geri çekmesini** sağlamak.

Parasal sıkılaştırma dediğimiz şey de, bu durumda, hazineye el uzatanlara; “**bir dakika durun, bu para bana lâzım**” ricasına dönüşüyor. Bu tutum, **kaynakların verimli kullanımını sağlamak ve mali istikrarı korumak** adına elzem ve yararlı olabilir. Tabii, popülizme karşı kararlılıkla durulabildiğinde...

PARA NEDEN GELMİYOR?

Dış piyasalarda Türkiye'ye karşı bir **güvensizlik iklimi** var. Temel endişe, ülkeye verilecek para, **yerini buluyor mu?** Doğru kanallardan doğru adreslere dağıtılıyor mu? Bu kaygı, son dönemde dış piyasalarda güven inşa etmeye çalışan ekonomi yönetiminin yerel seçimler sonrası görevde kalıp kalmayacağına ilişkin sorularda vücut buluyor. Bu sorular seçim öncesinde **yeniden para girişini** de engelliyor. Bu belirsizlik, potansiyel yatırımcılar veya fon sağlayıcılar açısından önemli. Nitekim, belki de Merkez Bankası ile ilgili ortaya çıkan enformasyon ile mesnetsiz dedikodu karışımı söylentilerle birlikte “acaba” sorularının alevlenmesiyle, para girişinde bir yavaşlama görülüyor.

Doğrusu bunda şaşılacak bir yan da yok! Eğer para akışı **etkili bir şekilde yönetilemiyor** ve veya şeffaf bir şekilde kullanılmıyorsa, bu durum yeni para girişlerini caydırabilir. Yatırımcılar ve diğer finansal destekçiler, **kendi kaynaklarını riske atmadan** önce bunların güvenli ve verimli yerlerde kullanıldığını emin olmak istiyor.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Para bulursak nereye gider?

Kaygı, “para, elekle taşınacak yerlere gider” yönünde. Dünya Bankası Başkanı “**biz gelişmekte olan ülkelere yardım ettikçe yoksulluk artıyor**” demişti. Kaynakların o ülkenin muktediri üzerinden dağıtılması sebebiyle fayda sağlamıyordu. Bizdeki durum bu değilse de, algı maalesef benzerdir.

Muhatablarımız kimler?

Avrupa tarafında **Avrupa Komisyonu**, ABD tarafında **JP Morgan**... Bunun yanı sıra **Katar**, İngiltere, **Fransa**, **Almanya**... Ama hangi kapıyı çalsak; karşımızda hep o buruk şarkı var; “**acaba U dönüşü olacak mı?**” Veya “**seçimden sonra ekonomi yönetimi yerinde kalacak mı?**”

NOT

IMF'YE GİTMEYİZ

IMF'ye gitmeyiz ama **IMF farklı kanallarla** bize geliyor. **JP Morgan** aracılığı ile IMF zaten bize mesajlarını iletiyor. Eskiden direkt **Hazine ve Maliye Bakanlığı** aracılığı ile her yere ulaşırken şimdi ise araya birçok konuda **JP Morgan** girmeye başladı.

Bu, IMF'nin doğrudan etkileşime girmeden de **uluslararası ekonomik politikalarda belirli bir etkiye sahip olabileceğini** gösteriyor. Örneğin JP Morgan gibi kurumlar, **kredi derecelendirmeleri**, yatırım tavsiyeleri ve **ekonomik analizler aracılığıyla** bir ülkenin ekonomik politikaları üzerinde **dolaylı etki** yaratabilir. Bu yaklaşım, **IMF'nin daha geniş bir etki alanı ve esneklik sağlaması** açısından kritik...

IMF'ye gitmesek bile enflasyonla baş edebilmek için **kendimize IMF olmaktan başka çaremiz** de yok. Kamu kaynaklarını daha verimli alanlarda kullanmak, üretimi teşvik ve **tüketimi kıstak** için **popülizmin bitmesi şart**. Bu açıdan yerel seçim sonrası **referandum sandığı geliyor** endişesi taşıyoruz.

Bundan çeyrek asır önce IMF, **insansız ekonomi ister, kemer sıktırır, acı ilaç içirir** ve insani duyarlılıklara önem vermezdi. Ancak **IMF de değişti** fakat “**harcamaları ben denetleyeceğim**” ilkesinden vazgeçmedi. İşte bu yüzden bu hükümet, **kendi harcayamayacağı yapıları** istemez.

2023'ün dış ticaret açığı 106 milyar dolar

Naki BAKIR

01 Şubat 2024 Perşembe

Önceki yıla göre ihracat yüzde 0,6 artarak 255,8 milyar, ithalat yüzde 0,5 azalarak 361,8 milyar dolar; dış ticaret açığı yüzde 3,2 küçülerek 106 milyar dolar oldu.

Türkiye, toplam dış ticaret hacminde daralma yaşanan 2023 yılının tümünde 106 milyar dolarla, tarihindeki ikinci en yüksek yıllık dış ticaret açığını verdi. Ticaret Bakanlığı'nın ardından Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) da açıkladığı aralık ayı verileri ile 2023 yılı dış ticaret gerçekleştirmeleri netleşti.

Buna göre ihracatın yerinde saydığı, ithalatta düşüşün ivme kazandığı aralık ayında dış ticaret hacmi önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,3 daraldı. 2022'nin aynı ayına

göre; ihracat yüzde 0,4 artışla 23 milyar dolar olurken, ithalat yüzde 11 düşüşle 29 milyar 39 milyon dolara geriledi, aylık dış ticaret açığı yüzde 37,8 küçülerek 6 milyar 39 milyon dolar oldu. 2023 yılının tümünde ise önceki yıla göre, ihracat yüzde 0,6 oranında bir artışla 255 milyar 777 milyon dolar, ithalat yüzde 0,5 azalarak 361 milyar 774 milyon dolar oldu.

2022 yılında 109 milyar 541 milyon dolarla tüm yılların rekorunu kıran dış ticaret açığı, 2023'te yüzde 3,2 küçülerek 105 milyar 997 milyon dolara geriledi. Geçen yıl dış ticaret hacmi 2022'ye göre yüzde 0,05'lik bir daralma ile 617 milyar 551 milyon dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı 0,8 puan artarak yüzde 70,7'ye çıktı. 2023 yılında ihracatta şu ana kadarki en yüksek, ithalat, dış ticaret hacmi ve dış ticaret açığında ise ikinci en yüksek yıllık düzeyler görüldü.

İhracatta Almanya, ithalatta Rusya

En çok ihracat yapılan ülke, geçen yıl da değişmeyerek 21,1 milyar dolarla Almanya oldu. Yıllık ihracat hacminde bu ülkeyi 14,8 milyar dolarla ABD, 12,8 milyar dolarla Irak, 12,5 milyar dolarla Birleşik Krallık (İngiltere), 12,4 milyar dolarla İtalya, 10,9 milyar dolarla Rusya, 10,3 milyar dolarla Fransa, 9,8 milyar dolarla İspanya, 8,6 milyar dolarla BAE ve 7,9 milyar dolarla Hollanda izledi.

İthalatta 45,6 milyarla Rusya birinci sırada yer almaya devam etti. Sonraki sıralarda 45 milyar dolarla Çin, 28,7 milyar dolarla Almanya, 19,9 milyar dolarla İsviçre, 15,8 milyar dolarla ABD, yaklaşık 15 milyar dolarla İtalya, 11,5 milyar dolarla Fransa, 11,5 milyar dolarla BAE, 9,5 milyar dolarla İspanya, 9,5 milyar dolarla Güney Kore yer aldı.

En büyük açık Çin'e karşı

Türkiye, geçen yıl dış ticaretinde en büyük açığı 41,7 milyar dolarla Çin'e karşı verdi. Bir yılda yaklaşık 45 milyar dolarlık ithalat yapılan bu ülkeye sadece 3,3 milyar dolarlık ihracat yapılabildi.

Ülke bazında verilen açıktaki Çin'i, 10,9 milyar dolarlık ihracata karşılık 45,6 milyar dolarlık ithalat yapılan Rusya izledi. Türkiye, bu ülke ile yaptığı ticarete geçen yıl 34,7 milyar dolar açık verdi. TÜİK istatistiklerinde "gizli ülke" koduyla yer alan kalemlerde de ihracat 1,8 milyar dolar, ithalat 24,6 milyar dolar oldu ve açık 22,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Üçüne karşı verilen toplam dış ticaret açığı 99,1 milyar dolara ulaştı.

En çok altın ithal edilen İsviçre, verilen 17,6 milyar dolarlık açıkla dördüncü sırada yer alırken, daha sonra 8,4 milyar dolarla Güney Kore, 7,6 milyar dolarla Almanya, 6,3 milyar dolarla Hindistan, 4,8 milyar dolarla Japonya, 3,6 milyar dolarla Malezya ve 3,3 milyar dolarla Brezilya geldi. Türkiye'nin dış ticaretinin fazla verdiği ülkelerin başında ise 11,3 milyar dolarla Irak yer aldı.

Geçen yıl 12,8 milyar dolarlık ihracat yapılan bu ülkeden 1,5 milyar dolar tutarında ithalat gerçekleşti. Dış ticarete fazla verilen ülkeler sıralamasında Irak'ı 5,9 milyar dolarla Birleşik Krallık, 3,8 milyar dolarla İsrail, 3,5 milyar dolarla Hollanda, 3,3 milyar dolarla Romanya, 2,7 milyar dolarla Libya, 2,5 milyar dolarla Yunanistan, 2,3 milyar dolarla KKTC ve 1,8 milyar dolarlık tutarlarla Gürcistan ve Bulgaristan izledi.

Sanayide ihracat durdu, ithalat arttı

Toplam ihracat gelirinin en büyük bölümünü oluşturan imalat sanayi ürünlerinin dış satımı geçen yıl sadece yüzde 0,3'lük bir artışla 241 milyar dolar oldu. Tarım ihracatının yüzde 24,7 artışla 9,7 milyar dolara ulaştığı 2023 yılında madencilik ihracatı ise yüzde 18 düşerek 3,8 milyar dolara geriledi. Toplamda küçük bir paya sahip olan elektrik, gaz ve buhar sektörünün ihracatı da yüzde 29,3 düşüşle 207,4 milyon dolarda kaldı.

İthalatta da en büyük paya sahip olan imalat sanayii ürünlerinin dış alımına ödenen döviz ise geçen yıl yüzde 11,8 artışla 291,9 milyar dolara ulaştı. İmalat sanayii ürünlerinin toplam ithalatta 2022'de yüzde 71,8 olan payı, geçen yıl yüzde 80,7'ye yükseldi. 2023 yılında tarım ithalatı yüzde 38,5 düşüşle 13,8 milyar, madencilik ithalatı yüzde 38,5 düşüşle 46,3 milyar, elektrik gaz ve buhar sektörü ithalatı ise yüzde 22,2 artışla 582,2 milyon dolar oldu.

Yüksek teknolojinin payı düşük

Türkiye'nin ihracatında yüksek teknoloji ürünlerin 2022'de yüzde 3,1 olan payı 2023'te yüzde 3,8'e, orta yüksek teknoloji ürünlerinin payı yüzde 33,8'den yüzde 36,5'e yükselirken, orta düşük teknoloji ürünlerin payı yüzde 30,8'den yüzde 28,8'e, düşük teknoloji ürünlerin payı da yüzde 32,3'ten yüzde 30,9'a geriledi. İthalatta ise yüksek teknoloji ürünlerin payı yüzde 9,8'den yüzde 10,7'ye, orta yüksek teknolojinin payı yüzde 41,5'ten yüzde 42,9'a geriledi; orta düşük teknolojinin payı yüzde 36,5'ten yüzde 35,2'ye, düşük teknolojinin payı da yüzde 12,2'den yüzde 11,2'ye düştü.

Tüketim malı ithalatında patlama

2023 yılında, ekonominin üretim ayağındaki ivmeyi gösteren ara malı (hammadde) ithalatı önemli oranda azalırken, tüketim malı ithalatında adeta patlama yaşandı. Ara malı ithalatının yüzde 10,7 düşüşle 261,2 milyar dolara gerilediği 2023'te tüketim malı ithalatı ise yüzde 56,3 artışla 47,6 milyar dolara ulaştı. Bunun da 18,2 milyar dolarla en büyük bölümünü ithal otomobillere ödenen fatura oluşturdu.

Dayanıklı tüketim ithalatı yaklaşık 7 milyar, yarı dayanıklı tüketim malı ithalatı 7,3 milyar, dayanıksız tüketim malı ithalatı 6,6 milyar dolar, esaslı yiyecek içecek olan işlenmiş-işlenmemiş mallar, motor benzini ve diğer hafif yağlar ile diğer tüketim mallarına ödenen toplam döviz de 8,5 milyar dolar oldu.

Abdulkadir Selvi

CHP-İYİ Parti savaşı seçimlere nasıl yansır

Meral Akşener, hiçbir faninin diğeri için yapamayacağı iltifatları Ekrem İmamoğlu için yapmıştı. İkinci Fatih ilan etmişti. Yüzünde Rabbi Yessir gördüğünü söylemişti.

İmamoğlu'nun İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilmesi için Kılıçdaroğlu'ndan daha çok çaba sarf etmişti.

Ekrem İmamoğlu'nu cumhurbaşkanı adayı yaptırmak için masayı terk etmiş, İmamoğlu'nun cumhurbaşkanı yardımcılığı önerisini kabul etmesi üzerine masaya geri dönmüştü.

SARAÇHANE'YE KOŞMUŞTU

İmamoğlu hakkında mahkeme kararı çıkınca Saraçhane'ye ilk koşan o olmuş, Ekrem yeni başlıyor" diye çak yapıp destek vermişti. Yani bir babanın evladına yapmayacağı şeyleri yapmıştı. O dönemlerde İmamoğlu'nun 'ablasıydı".

Siyaset aynı zamanda adam harcama sanatı olduğu için İYİ Parti Lideri Akşener'in, CHP'li İmamoğlu için kendini paralaması görülmüş, duyulmuş bir şey değildi.

HÜR VE MÜSTAKİL GİRME KARARI

Ama ne zaman ki, İYİ Parti seçimlere, "hür ve müstakil" olarak girme kararı aldı, ne zaman ki Akşener, ittifak yapmayacaklarını açıkladı, İmamoğlu'nun gerçek yüzü ortaya çıktı.

Ekrem İmamoğlu, İYİ Parti'yi parçalama operasyonunun düğmesine bastı. Başta Bahadır Erdem ve Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu olmak üzere İmamoğlu'nu destekleyen isimler İYİ Parti'den istifa etti. İYİ Parti İstanbul Büyükşehir Belediyesi Grup Başkanı İbrahim Özkan ise Akşener'e bayrak açarak partiden koptu.

NANKÖR EKREM

Meral Akşener bunun üzerine Uşak'ta, "Partimize kurumsal bir operasyon olduğu ortaya çıktı. Bu bir partinin iç işlerine karışmak demektir. Şu an itibariyle bir savaş ilanını kabul ediyorum. Varım, buyursunlar" diye meydan okudu.

Akşener'e yanıt, Ekrem İmamoğlu'ndan geldi. İmamoğlu, Akşener'i "haddini aşmakla" suçladı. O andan itibaren Akşener'de film koptu. Akşener'in, "Saraçhane partimizin içine parmak soktu, karıştırıyor" dediği kulislere yansdı. "Nankör, nankör Ekrem" sözü ise yine Akşener'e aitti. Ben senin için nelerden vazgeçtim ama sen bana ihanet ettin der gibi bir hali vardı.

SARAÇHANE VURGUSU

İYİ Parti, İstanbul ve Ankara adaylarını açıklayınca kızılca kıyamet koptu. Önce Saraçoğlu medyası ardından Özgür Özel ve Ekrem İmamoğlu, Akşener'e savaş ilan ettiler.

Ekrem İmamoğlu, İYİ Parti'nin belediye başkan adayının posterlerini indirdi.

Bunun üzerine Akşener "Bizi engelleyen Beştepe değil Saraçhane" dedi.

Meral Hanım, İmamoğlu'ndan ne bekliyordunuz ki, güçlenince ilk işi kendisini belediye başkanı yapan Kemal kılıçdaroğlu'nu devirmek oldu.

Böylece İkinci Fatih olan Ekrem gitti "Nankör Ekrem" geldi.

ÖZGÜR ÖZEL'E ÇAĞRI

Özgür Özel, Eskişehir'de İYİ Parti'nin, AK Parti ile ittifak yaptığını ima eden bir konuşma yaptı. Akşener, Özgür Özel'e, "Kılıçdaroğlu'na sorun bize bir kuruş vermiş mi?" diye çağrı yaptı.

Meral Hanım, Kılıçdaroğlu'nu cumhurbaşkanı seçtirmek için canla başla çalıştınız sonunda size sırtımdan hançerlendim dedi. İkinci Fatih ilan ettiğiniz Ekrem İmamoğlu partinizi bölmeye çalıştı. "Bana abla de" dediğiniz Özgür Özel ise ilk fırsatta sizi AK Parti ile ittifak yapmakla suçladı. Muhalif medyanın linci ise utanç verici seviyeye ulaştı. CHP'ye kaç seçim kazandırmasına rağmen asıl sırtından hançerlenen, ihanete uğrayan Akşener oldu. Akşener'e kendin ettin kendin buldun diyebilirsiniz ama İmamoğlu ve CHP'nin tavrı siyaseten doğru değil.

İMAMOĞLU KAYBEDER

İYİ Parti ile tavanda ittifak kuramadınız. Peki siz her gün Meral Akşener'e küfrederek, İYİ Parti'ye savaş açarak tabanda ittifakı nasıl sağlayacaksınız? İYİ Parti seçmenini yanınıza nasıl çekeceksiniz?

İYİ Parti'nin İstanbul'daki oy oranı yüzde 2.5'e düşmüştü. Buğra Kavuncu'yu aday gösterdi, yüzde 4'e yükseldi. İYİ Parti'yle uğraşmaya devam ederseniz bu yüzde 4 yüzde 6'ya yükselir. Sonunda kaybeden Ekrem İmamoğlu olur.

GAZZE'DE İKİNCİ ATEŞKES GELİYOR

Paris'te Katar ve Mısır'ın da katılımıyla yapılan ateşkes görüşmelerinde belirli aşamaya gelindi. Hamas'ın siyasi büro şefi İsmail Haniye, şartları görüşmek üzere Kahire'ye gideceğini açıkladı. Yeni ateşkes planının üç aşamadan oluştuğu söyleniyor.

1-İlk aşamada hastalar, kadınlar ve çocuklar başta olmak üzere sivil rehinenlerin teslimi.

2-İkinci sırada asker olan rehinenlerin teslimi.

3-Ölen rehinenlerin cenazelerinin teslim edilmesi. Bunların arasında İsrail'in zehirli gazla operasyon yaptığı sırada ölen İsrail'li rehinenlerin de bulunduğu söyleniyor.

HAMAS'IN TALEBİ

Tabii bunun karşılığı olarak İsrail hapishanelerindeki Filistinli esirlerin serbest bırakılması, insani yardıma izin verilmesi ve Gazze'deki İsrail askerlerinin geri çekilmesi geliyor.

Bunlar insani anlaşmalar ama asıl kalıcı olan Türkiye'nin öncülük ettiği iki devletli çözümün tanınması ve bağımsız Filistin devletinin kurulmasından geçiyor.

AK PARTİ BU KEZ FARKLI BİR ŞEY YAPTI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, AK Parti'nin seçim beyannamesini açıklarken bir de yemin metninden söz etti. AK Parti belediye başkan adaylarına bir yemin metni imzalatacak. AK Parti bunu ilk kez yapıyor ama hem Cumhurbaşkanı Erdoğan hem de merhum Erbakan hoca partililere yemin ettirirdi. Bu tarihimizde ve İslami geleneklerde yeri olan bir ahitleşme. Bir anlamda sözleşme yapmak oluyor.

YEMİN METNİ

“Gerçek Belediyecilik yemini” başlığını taşıyan metin şöyle:

“Doğruluk ve dürüstlükten ayrılmayacağıma,

Hemşehrilerimiz arasında hiçbir ayırım yapmayacağıma,

Anayasa ve yasalardan ayrılmayacağıma,

01.02.24

Kamu kaynaklarını namusum ve şerefim bilerek amacı dışında harcanmasına göz yummayacağıma,

Dezavantajlı kesimleri gözeteyeceğime,

Sosyal politikaları güçlendireceğime,

Belediye hizmetlerinin gecikmeden ve kaliteli şekilde icrası için azami gayret sarf edeceğime,

Belediye hizmetleri karşısında herkesin eşit olduğu gerçeğinden hareketle adaletten şaşmayacağıma,

Emaneti hakkıyla ve layıkıyla taşıyacağıma,

Milletim,hemşehrilerim ve tarih önünde namusum,şerefim ve kutsal kitabımız üzerine yemin ederim.”

ÖRNEK OLMALI

Her cümlesi özenle seçilmiş bir yemin metni. Bence sadece AK Parti değil, diğer partilere de örnek olmalı.

Esfender KORKMAZ

21 yılda 1 trilyon dolar dış açık

2023 yılında toplam ihracatımız 255,8 milyar dolar, toplam ithalatımız 361, 8 milyar dolar oldu. 106 milyar dolar dış ticaret açığı ve 48 milyar dolar cari açık verdik.

Bu rakamların ne ifade ettiğini daha iyi anlamak için yıllık GSYH ile karşılaştırmak gerekir.

Türkiye'nin 2021 yılında toplam GSYH'sı 817,5 milyar dolar ve 2022 de 905,8 dolardır. Cari açık, ülkenin döviz kaybıdır. Yurt dışına kaynak çıkışı demektir.

1 trilyon dolar dış açığı vermek demek, 87 milyon Türkiye'nin bir yıl boyunca başka ülkeler için çalışması, katma değer yaratması demektir. Bu kadar kan kaybı olursa hangi ülke olursa olsun yoksullaşır ve ekonomik istikrar dikiş tutmaz.

Neden bu kadar dış açık veriyoruz?

1.Toplam ithalatımızın yüzde 72'sini, üretimde kullandığımız ara malı ve ham madde oluşturuyor. Üretim bu kadar dışa bağımlı olduğu sürece dış açıklar devam eder.

Türkiye'nin dış açık kısılacından kurtulması için önce sanayide kullandığı ithal ara malı ve ham madde payını en aza düşürmesi gerekir. Bunun için de ara malı ve ham madde ikame yatırımları yapması, bu yatırımlara yüksek teşvikler vermesi gerekir. Ayrıca pamuk gibi ham maddelerin, iplik gibi ara malların üretimi için geçici bir süre ile devletin bu alanda piyasaya girmesi gerekir.

Ayrıca; hukukun üstünlüğüne ve demokratik özgürlüklere dönmesi, yatırım ortamı ve güven oluşturmaları gerekiyor.

2.Millî dış ticaret politikamız yok.

2023 yılında dış ticaret açığımız 106 milyar dolar oldu. Bu açık sağdan soldan üç-beş milyar dolar borç bularak kapatılacak bir açık değildir. Bu nedenledir ki dış borçları yüksek faiz vererek ancak çevirebiliyoruz.

*2023 dış ticaret açığının yüzde 72,1'ini Rusya ve Çin'e karşı verdik.

*2023 yılında Çin'e ihracatımız 3,3 milyar dolar (Toplam ihracatın yüzde 1,3'ü kadar) buna karşılık ithalatımız 45 milyar dolar oldu. Çin'e verdiğimiz dış ticaret açığının toplam açık içindeki payı yüzde 39,3'ü kadardır.

*İhracatımızın yarısını Avrupa'ya (AB ve İngiltere)'ye yapıyoruz. Ancak 2023 yılında Avrupa'ya açık değil, 4,3 milyar dolar fazla verdik. (Aşağıdaki tablo.)

2023 DIŞ TİCARET			
	İHRACAT	İTHALAT	AÇIK
TOPLAM	255,8	361,8	-106
AB	104,3	106	-1,7
İNGİLTERE	12,5	6,5	6
TOPLAM	116,8	112,5	4,3
RUSYA	10,9	45,6	-34,7
ÇİN	3,3	45	-41,7
TOPLAM	14,2	90,6	-76,4
RUSYA VE ÇİN'İN TOPLAM DIŞ AÇIĞI İÇİNDEKİ PAYI (%)			72,1

Kaynak; TÜİK

Çin'den yatırım malı ve teknoloji ithal etmiyoruz veya etsek de önemsiz seviyede kalıyor. Genel olarak Türkiye'de de üretilen, deri eşya, bisiklet, oyuncak, plastik eşya ithal ediyoruz.

Çin'e ithalat kotası ve vergi uygularsak, dış ticaret açığımız yarı yarıya azalır. Buna rağmen neden uygulamıyoruz? Demek ki Hükûmet üzerinde etkili bir Çin ithalat lobisi var.

Bu tabloya rağmen; hâlâ sosyetik solcular ve siyasi İslamcılar, Batı bizi sömürüyor diyor.

Türkiye'nin yerli ve millî politikası olsaydı, dış ticaret fazlası verirdi. İktidar yerli ve millîyi, ithalat kartelini gizlemek için paravan olarak kullanıyor. İthalat kartelinin kim olduğunu herkes biliyor. Ama iktidar ortakları, muhalefet ve finansçılar, kimse dile getirmiyor.

İbrahim Kahveci

Hiç üç kuruşa vatan mı satılır!

Balık avlamaya çıkıyorsunuz ve çok bereketli bir yer keşfettiniz. Hem balık bol hem de oltaya gelen çok... Daha ne istersiniz ki!
Pazartesi günü TÜİK '**Gelir Dağılımı**' verilerini açıkladı. Bunu yeniden izah edeyim:

2014 yılı, yani Recep Tayyip **Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden bugüne kadar kim kazandı kim kaybetti?**

İşte bunu görüyoruz o verilerden.

Grafite tek bir çubuk var.

En zengin yüzde 5'lik kesim bütün pastayı silip süpürmüş. Kazanan tek bir kesim var. O kesim de en zenginler...

Kaybeden ise geride kalan yüzde 95'lik kesim. Yani tüm Türk Halkı'nın yüzde 95'i kaybetmiş. Durum bu kadar net...

Kimi az kaybetmiş kimi çok kaybetmiş ama herkes kaybetmiş. Sadece ve sadece en zengin yüzde 5'lik kesim kazanmış.

Şöyle yeniden izah edeyim: 2014 yılında en zengin yüzde 5'lik kesim ülke gelirinin her bir 100 lirasının 19,56 lirasını alıyordu. İşte bu para, yani ülke gelirinin her 100 lirasının artık 24.74 lirası bu en zengin kesime gidiyor. Bu en zengin kesim ülke gelirinden aldıkları payı 5,18 puan artırmışlar. Kalan kesimler ise paylarını azaltmış oldular.

Ama bu durum böyle değildi. Mesela 2006 yılında en zenginlerin gelirden aldığı pay yüzde 21,40 oranındayken bu oran 2014 yılına kadar sürekli düşerek yüzde 19,56'ya geriledi. Zenginlerin önü Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesi ile açıldı. Ve 2014 sonrası gelirden aldıkları paylarını artırdıkça artırdılar.

Ve çalışanlar...

GSYH verileri diyor ki, çalışanların ücret gelirlerinin ülke gelirinden aldıkları pay yüzde 33'lerden yüzde 24'lere geriledi. (bunların grafikleri eski yazılarımızda detaylı şekilde verilmiştir)

Ülke büyümüş görülüyor ama çalışanlar fakirleşmiş. Ucuz işgücü üzerinden yürüyen ekonomide şirketler adeta kazanç üzerine kazanç elde etmişler. Zaten en zengin yüzde 5'in gelirden aldığı pay artışı bu durumu net olarak gösteriyor.

Ve emekliler...

Belki de en çok kahr çeken kesim. 2014 yılına kadar 1 emeklinin ortalama maaşı asgari ücretin yüzde 16 üzerindeymiş. (Bu oran eskiden yüzde 28'e kadar çıkıyordu ama burada asgari ücretteki reel artışın da etkisi var.)

Şimdi 1 emeklinin ortalama maaşı asgari ücretin yüzde 25 altına düşmüş durumda. Yaklaşık reel gelir kaybı yüzde 40'lara yakın.

Emekli maaşını sadece asgari ücret ile kıyaslamıyoruz, açlık sınırına göre olsun, ülke gelirine göre olsun ortada feci bir kayıp var. Hatta EYT ile erken emeklilik gelmesine rağmen ülke havuzundan emeklilere ayrılan pay artmamış, tersine azalmış.

Evet, sorunlar ciddi.

Ama belki de bu sorunların başında sert fiyat artışları geliyor.

Bakınız önceki yazılarımda belirttiğim konuyu tekrar edeyim: Enflasyonda eski yüksek enflasyonlara göre 2 temel sorunumuz var:

1- Bu sefer enflasyon oynaklığımız çok büyük oluştu. Bunun anlamı şu: Enflasyonumuz yüzde 10-15 bandından aniden yüzde 80-85'lere kadar çıkmıştır. Hatta seçimlere yüzde 40 enflasyonla girip şimdi yüzde 70 enflasyona yol almış olmamız da fiyatlandırma sorunu oluşturuyor. Kimse malına ne fiyat koyacağını çözemiyor; hatta karlı sattığını sandığı ürünün yerine koyarken meğerse zararda olduğunu görebiliyor.

2- Bir diğer sorunumuz ise enflasyonun gerçekliğidir. Yani vatandaşın aldığı ürünlerin fiyat değişimi ile açıklanan resmi enflasyon çok farklı oluşmuştur. Bu durumda açıklanan resmi enflasyona göre yapılan ücret zamları sabit gelirliilerin alım gücünü vurmıştır.

01.02.24

Ve final...

Zenginın kazandığı, fakirin kaybettiği bu ÷lkede iktidar neden yerini sapasağlam koruyor? Hatta T÷rk Halkına “**porsiyonları k÷ç÷lt÷n**” tavsiyesinde bulunurken kendileri saraylarda, uçaklarda vs yaşıyarak “**İtibardan tasarruf olmaz**” diyebiliyorlar.

Ve bu sözler fakir Halk için pek önem arz etmiyor.

Neden acaba?

Elbette hemen ‘muhaletet yetersiz’ diyeceksiniz. Hayır, böyle durumlarda muhaletet ne yapabilir ki? Çünkü ÷lkenin gündemi realiteden uzak ve kafalar inançla çalışıyor.

Bakınız şimdi yine bir ayrımdayız. TBMM’den terörist(ler) temizleniyor. Kim takar anayasayı... **Vatan söz konusu ise gerisi teferruattır!**

÷lkenin yine yarısı terörist veya teröre destek verenler oldu. Kaderimiz liderimize bağlı...

Emekli maaşımız azmış, ücretimiz erimiş ne olur ki! Vatan savunmak gerekirken kendi kişisel ve ailesel durumumuza mı bakarız!

Varsın evladımız karanlık bir geleceğe yol alsın; varsın ailemiz biraz daha fakirlik çeksın... Kuru soğan yeriz ama Reis’imizi yedirmeyiz!

Vatan hiç üç kuruşa satılır mı? Hatta bunun yanında oy vererek **cennetin bile kapılarını aralamış olabiliriz!**

Daha ne olsun...

